

Βιογραφικό εκπαιδευτή

Μούστου Όλγα

Η Όλγα Μούστου είναι μόνιμη εκπαιδευτικός Γερμανικής Γλώσσας στην Α/θμια Εκπαίδευση του Ν.Καρδίτσας. Έχει ολοκληρώσει το μεταπτυχιακό πρόγραμμα του ΕΑΠ «Σπουδές στην Εκπαίδευση», με εξειδίκευση στην Εκπαίδευση Ενηλίκων και την Εξ αποστάσεως Εκπαίδευση και είναι φοιτήτρια Ψυχολογίας στο Marconi University (Bachelor In Psychological Sciences And Techniques). Έχει εξειδικευτεί στη Σχολική Ψυχολογία με το Vellum Diploma του ΕΛΚΕΔΙΜ (200 ωρών) και παρακολουθεί την ετήσια επιμόρφωση στη Σχολική Ψυχολογία του Παν/μίου Μακεδονίας (500 ωρών). Είναι κάτοχος πιστοποιητικού εξειδίκευσης στην Εκπαίδευση Ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες από το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, έχει επιμορφωθεί και εξειδικευτεί σε θέματα Ψυχολογίας και Συμβουλευτικής (Παν/μιο Αιγαίου), Οικογενειακής θεραπείας, Σχολικής βίας, Συμβουλευτικής γονέων και εκπαιδευτικών (Παν/μιο Αιγαίου) και αντιμετώπισης προβλημάτων συμπεριφοράς (Παν/μιο Πειραιώς). Κατέχει πιστοποιητικά εξειδίκευσης στην Ειδική Αγωγή (500 ώρες), την Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης (500 ώρες) και τη Συμβουλευτική, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και το mentoring (450 ώρες). Κατέχει διδακτική επάρκεια Ελληνικών στη διδασκαλία της ελληνικής ως ξένης γλώσσας εκτός Ελλάδας από το πρόγραμμα Διαδρομές του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας και έχει παρακολουθήσει το πρόγραμμα του ΕΑΠ «Όψεις Προσφυγικού φαινομένου». Έχει συμμετάσχει σε συνέδρια ως εισηγητής και κριτής εργασιών καθώς και σε προεδρεία. Είναι κριτής εργασιών και άρθρων σε περιοδικό. Είναι κάτοχος πιστοποιητικών υπολογιστών Α και Β επιπέδου και ECDL και έχει παρακολουθήσει πλήθος πολύμηνων και πολύωρων σεμιναρίων σε διάφορους τομείς.

Επικοινωνία: olgamoustou@gmail.com

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Στόχοι μαθήματος

Σε επίπεδο στάσεων:

Οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να:

1. Συνεργάζονται, δικαιολογούν και υποστηρίζουν τις περιπτώσεις μαθητών με προβλήματα συμπεριφοράς.
2. Αισθάνονται τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τόσο ως γονείς όσο και ως εκπαιδευτικοί και να τα ενθαρρύνουν.

Σε επίπεδο γνώσεων:

Οι εκπαιδευόμενοι θα είναι σε θέση να:

1. Προσδιορίζουν τη σχέση οικογένειας – σχολείου και να πετύχουν την καλύτερη δυνατή επικοινωνία.
2. Προβλέψουν πιθανές παραβατικές συμπεριφορές και να τις επιλύσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Σε επίπεδο δεξιοτήτων:

Οι εκπαιδευόμενοι θα μπορούν να:

1. Αναγνωρίζουν και επιλύουν τις όποιες διαφορές και συγκρούσεις μεταξύ γονέων – παιδιών, γονέων – εκπαιδευτικών και παιδιών – εκπαιδευτικών.
2. Πετυχαίνουν αποτελεσματικές μεθόδους διαχείρισης των δύσκολων καταστάσεων στο σχολικό πλαίσιο.

3^η ΕΝΟΤΗΤΑ

3^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Η υποστήριξη της οικογένειας στο σχολικό περιβάλλον

Είναι γνωστό ότι ο ρόλος των γονέων και της ευρύτερης οικογένειας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη διαμόρφωση της προσωπικότητας ενός παιδιού. Ο δεσμός που αναπτύσσεται μεταξύ των γονέων και του παιδιού, τα πρότυπα αλληλεπίδρασης και επικοινωνίας, οι γονεϊκές πρακτικές καθώς και οι αξίες, οι ιδέες και οι αρχές που διακινούνται μέσα στην οικογένεια επηρεάζουν την κοινωνικό-συναισθηματική εξέλιξη του παιδιού. Από την άλλη, το σχολείο παίζει έναν καθοριστικό ρόλο στη ζωή ενός παιδιού, μιας και συχνά αποτελεί το πρώτο σημαντικό κοινωνικό πλαίσιο - εκτός οικογένειας- στο οποίο ένα παιδί συμμετέχει ενεργά. Το σχολείο συμβάλλει στην καλλιέργεια γνωστικών και κοινωνικών δεξιοτήτων, αφού ένα παιδί όχι μόνο λαμβάνει γνώσεις, αλλά αναπτύσσει σχέσεις με συνομηλίκους και άλλους ενήλικες. Αν και έχει διαπιστωθεί ότι η καλή συνεργασία οικογένειας και σχολείου ωφελεί την εξέλιξη των παιδιών, απαιτείται προσπάθεια και θέληση και από τις δύο πλευρές για να χτιστεί μια ισότιμη σχέση εμπιστοσύνης. Τα δύο αυτά σημαντικά κοινωνικά πλαίσια επηρεάζουν όχι μόνο το παιδί αλλά και το ένα το άλλο. Ό,τι βιώνει το παιδί στην οικογένεια επιδρά στη συμπεριφορά του στο σχολείο και ό,τι βιώνει στο σχολείο επηρεάζει αντίστοιχα και τη συμπεριφορά του μέσα στην οικογένεια. Αυτή η σχέση «αλληλεπίδρασης» γίνεται περισσότερο εμφανής, όταν ένα παιδί παρουσιάζει δυσκολίες μάθησης ή εμφανίζει μια προβληματική συμπεριφορά στο σχολείο ή στο σπίτι. Τότε, γίνεται επιτακτική η ανάγκη συνεργασίας σχολείου και

οικογένειας αλλά και διερεύνησης των παραγόντων στο σχολείο ή στην οικογένεια που μπορεί να επηρεάζουν την σχολική επίδοση ή τη συμπεριφορά του παιδιού.

Είναι, επομένως, αυτονόητο ότι η μεταξύ τους συνεργασία πρέπει όχι μόνο να ενθαρρύνεται, αλλά και να καλλιεργείται συστηματικά και μεθοδικά με βάση την αρχή της αμοιβαιότητας και της αλληλεγγύης προκειμένου το υπό ανάπτυξη άτομο, ο μαθητής, να έχει το μέγιστο δυνατό όφελος. Αναγκαία είναι η επικοινωνία των δύο κατευθύνσεων, ανάμεσα στο σχολείο και την οικογένεια, όπου η ροή των πληροφοριών είναι συνεχής μεταξύ των δύο μερών σχετικά με την πρόοδο και τις ανάγκες των μαθητών, συνδιαμορφώνοντας τους εκπαιδευτικούς στόχους, παίρνοντας κοινές αποφάσεις και ενισχύοντας τη μαθησιακή διαδικασία. Όσο περισσότερο προσανατολισμένη είναι η προσπάθεια που καταβάλλουν και τα δύο μέρη στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της συνεργασίας σχολείου-οικογένειας τόσο περισσότερο θα μεγιστοποιούνται τα θετικά αποτελέσματα για όλους (μαθητές, γονείς, εκπαιδευτικούς). Οι στόχοι του σχολείου θα γίνονται όλο και πιο ξεκάθαροι και κατανοητοί, οι δίαυλοι επικοινωνίας θα διευρύνονται και οι διαπροσωπικές σχέσεις θα βελτιώνονται επιδρώντας θετικά στην ολόπλευρη ανάπτυξη των παιδιών και στην καλύτερη προσαρμογή τους -στο απώτερο μέλλον- στις συνεχώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές, πολιτικές και οικονομικές συνθήκες ως έφηβοι και ως νέοι πολίτες.

3.1. Σύνδεση σχολείου – οικογένειας

Η συνεργασία γονέων και εκπαιδευτικών αποτελεί, όμως, περισσότερο μια απαραίτητη προϋπόθεση για τη διευκόλυνση της εκπαιδευτικής και κοινωνικό-συναισθηματικής εξέλιξης ενός παιδιού παρά μια επιτακτική ανάγκη σε περίπτωση μιας δυσκολίας ή ενός προβλήματος. Οι γονείς, παρόλο που μπορεί να μην είναι εκπαιδευτικοί, παίζουν καθημερινά το ρόλο του παιδαγωγού εφόσον προσφέρουν γνωστικά ερεθίσματα στα παιδιά τους, τους διδάσκουν διάφορα πράγματα, συμμετέχουν σε κοινές δραστηριότητες που ενισχύουν τις γνωστικές τους δεξιότητες και βοηθάνε τα παιδιά στα μαθήματα με αποτέλεσμα να διευκολύνουν και τη μαθησιακή διαδικασία. Οι εκπαιδευτικοί αποτελούν σημαντικά πρότυπα για τους μαθητές τους και με τη σειρά τους διδάσκουν σημαντικές αρχές και αξίες στα παιδιά, διευκολύνουν τις κοινωνικές τους σχέσεις και την ένταξή τους και επηρεάζουν τη διαμόρφωση της αυτό-εικόνας τους.

Ο ρόλος που διαδραματίζουν οι γονείς στο σχολείο είναι πολλαπλός και σύνθετος. Οι γονείς σαν οι πρώτοι παιδαγωγοί των παιδιών τους θέτουν τις βάσεις της αγωγής και της διαπαιδαγωγίσεώς τους, αλλά ακόμη και της γενικότερης μόρφωσής τους. Με άλλα λόγια αυτοί αποτελούν το κέντρο αναφοράς της ολοκληρωμένης μόρφωσης των παιδιών τους. Η αμέριστη φροντίδα για το παιδί τους δεν περιορίζεται μόνο στο οικογενειακό περιβάλλον, αλλά επεκτείνεται και πέραν αυτού, εισχωρεί στην ίδια

τη ζωή του σχολείου. Αυτοί θεωρούν ιερό καθήκον τους να βοηθούν συνεχώς τα παιδιά τους ηθικά, κοινωνικά, οικονομικά και γενικότερα σε κάθε είδους ανάγκη που εμφανίζεται σε όλες τις διακυμάνσεις της ζωής τους. Στο σημείο αυτό μπορούμε να πούμε ανεπιφύλακτα ότι οι γονείς αποτελούν τον αυτόματο ενισχυτή κάθε μορφής ενέργειας που χρειάζονται τα παιδιά στη ζωή τους εκτός και εντός του σχολείου. Παρόλο που οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί συνειδητοποιούν το πόσο και οι δύο επηρεάζουν την εξέλιξη ενός παιδιού, αρκετές φορές διαχωρίζουν τους ρόλους τους. Οι εκπαιδευτικοί δίνουν περισσότερη έμφαση στις γνωστικές και ακαδημαϊκές δεξιότητες, ενώ οι γονείς στις βιολογικές και συναισθηματικές ανάγκες των παιδιών. Αυτός ο διαχωρισμός ρόλων αναπόφευκτα οδηγεί και σε ένα διαχωρισμό ευθυνών που δεν διευκολύνει τη συνεργασία σχολείου και οικογένειας.

Γιατί είναι σημαντική η συμμετοχή των γονέων.

- Η σχέση σχολείου – γονέων διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία και επηρεάζεται κατά τρόπο καθοριστικό τόσο από τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού όσο και από τα χαρακτηριστικά του γονέα.
- Διαχρονικές έρευνες έχουν διαπιστώσει τη σχέση μεταξύ αυξημένου επιπέδου γονεϊκής συμμετοχής και μεγαλύτερης σχολικής επιτυχίας των παιδιών.
- Η συμμετοχή των γονέων έχει συνδεθεί, επίσης, με τη γλωσσική ανάπτυξη και με την ομαλή κοινωνικοποίηση των παιδιών.
- Η ανάγκη συμμετοχής των γονέων σε συνεργατική σχέση με το σχολείο γίνεται επιτακτικότερη στις μέρες μας λόγω της πολυπλοκότητας των διαπροσωπικών σχέσεων που καλούνται τα σημερινά παιδιά να διαχειριστούν.

Γονείς και εκπαιδευτικοί μπορούν να συνεισφέρουν στην πιο αποτελεσματική εκπαίδευση και ανάπτυξη των παιδιών. Είναι απαραίτητη η οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης, ώστε να μη νιώθει καμία πλευρά πως απειλείται, ενώ η εμπιστοσύνη αυτή μπορεί περισσότερο να αναπτυχθεί μέσω κοινών άτυπων εκδηλώσεων. Οι σχέσεις τους καλό είναι να διέπονται από σεβασμό, διότι αυτή η θέση περνάει ασυνείδητα στα παιδιά τόσο από τους γονείς όσο και από τους εκπαιδευτικούς. Τα παιδιά θα σεβαστούν τον εκπαιδευτικό, αν τον σέβεται και η οικογένειά τους, ενώ θα έχουν άσχημη συμπεριφορά, όταν απουσιάζει ο σεβασμός της οικογένειας. Τα παιδιά θα εμπεδώσουν τον σεβασμό, εάν τον καλλιεργεί η οικογένεια και ο εκπαιδευτικός με τις ενέργειες και το λόγο του. Τα παιδιά χρειάζονται υγιή πρότυπα τα οποία αναζητούν παντού, αλλά περιμένουν ιδιαίτερα να τα βρουν στο περιβάλλον του σχολείου και της οικογένειας. Το πλαίσιο για την ανάπτυξη αυτής της συνεργασίας πρέπει να εντοπιστεί στην κοινή αντίληψη πως και οι δύο πλευρές έχουν το παιδί στο επίκεντρο της δράσης και της έγνοιας τους, αφού τους χρειάζεται και τους δύο. Αν ο γονιός βρίσκεται συνεχώς στο σχολείο και συμμετέχει

στις δράσεις, αν συνομιλεί με τους εκπαιδευτικούς και βρίσκεται κοντά στις ανησυχίες και τους προβληματισμούς τους τότε είναι πολύ πιθανό το παιδί να έχει μία επιτυχημένη σχολική σταδιοδρομία. Αν ο εκπαιδευτικός είναι δεκτικός σε εισηγήσεις, συζητεί ισότιμα με το γονιό και συμμερίζεται τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς τους, τότε είναι πιθανό το παιδί να έχει μία ομαλή και επιτυχημένη σχολική εμπειρία.

Από αυτές τις σύντομες αναφορές για το ρόλο του σχολείου και της οικογένειας είναι φανερό, ότι οι δύο αυτοί θεσμοί είναι υποχρεωμένοι να συνεργάζονται όσο πιο στενά γίνεται σε όλους τους τομείς, αφού κοινό σημείο αναφοράς, κοινός τόπος, είναι το παιδί. Αναμφίβολα οι γονείς χρειάζονται τη βοήθεια του σχολείου προκειμένου να ανταποκριθούν στο ρόλο τους ως «δάσκαλοι» των παιδιών τους και όταν μάλιστα δεν έχουν καμία ειδική κατάρτιση για το σκοπό αυτό. Επίσης οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται τη βοήθεια των γονέων για να γνωρίζουν τις βασικές μορφές συμπεριφοράς των μαθητών στο σπίτι, τις συνθήκες εργασίας και μάθησης και το κλίμα που επικρατεί. Να γνωρίζουν τα προβλήματα που σχετίζονται με την ψυχοσωματική υγεία των μαθητών, που τελικά επηρεάζουν τις σχολικές τους υποχρεώσεις. Όλα αυτά είναι απαραίτητα για τους εκπαιδευτικούς για να μπορέσουν να βοηθήσουν ουσιαστικά τους μαθητές στα σχολικά τους καθήκοντα, αλλά κυρίως για να ερμηνεύσουν μορφές συμπεριφοράς αυτών στην τάξη και στο σχολείο τόσο με τους εκπαιδευτικούς όσο και με τους συμμαθητές, ώστε να βρεθεί ο κατάλληλος τρόπος προσέγγισής τους.

Πώς μπορεί να καλλιεργηθεί μια συνεργασία ωφέλιμη για τα παιδιά, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς;

Η οικογένεια και το σχολείο χρειάζεται πρωτίστως να καταλάβουν τη σημασία και τη χρησιμότητα αυτής της συνεργασίας. Η συχνή και ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών δίνει την ευκαιρία και στις δύο πλευρές να μοιραστούν ανησυχίες, αγωνίες και προβληματισμούς αλλά και επιτυχίες, επιτεύγματα και θετικά συναισθήματα. Επιπλέον, η άμεση πληροφόρηση για δυσκολίες που μπορεί να αντιμετωπίζει το παιδί στο σχολείο ή για σημαντικά γεγονότα ή αλλαγές που μπορεί να βιώνει στο σπίτι διευκολύνει την κατανόηση της συμπεριφοράς ή των συναισθημάτων του παιδιού και από τις δύο πλευρές. Μάλιστα, η έγκαιρη ενημέρωση και ο εποικοδομητικός διάλογος μπορούν να βοηθήσουν στην πρόληψη δυσκολιών και προβλημάτων. Κάθε γονιός και εκπαιδευτικός που θέλει να διευκολύνει την εξέλιξη ενός παιδιού μπορεί να προσφέρει και να μοιραστεί τις πολύτιμες γνώσεις του από το δικό του ρόλο και τη δική του σκοπιά χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πρέπει πάντα να υπάρχει σύγκλιση απόψεων και πρακτικών. Τέλος, αν και η συνεργασία σχολείου και οικογένειας μπορεί κάποιες φορές να ενέχει δυσκολίες, ο καθένας από την πλευρά του έχει τη δικιά του ευθύνη και συμμετοχή στη δημιουργία και ανάπτυξη αυτής της συνεργατικής σχέσης.

Και οι δύο πλευρές θα πρέπει να επικοινωνούν με το παιδί και μεταξύ τους σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να πληροφορούνται για ό,τι συμβαίνει στο σχολείο και στο σπίτι. Τα παιδιά θα αποταθούν είτε στους γονείς τους είτε στους

εκπαιδευτικούς για στήριξη σε μια δυσκολία. Είναι αναγκαίο να φιλτράρουν και οι δυο πλευρές όποια πληροφορία λάβουν από το παιδί και να τη διασταυρώνουν μεταξύ τους. Να μη δέχονται ό,τι ακούνε ως δεδομένο. Κάποιες φορές μπορούν να δημιουργηθούν παρεξηγήσεις μεγαλύτερες ή μικρότερες είτε για ασήμαντο λόγο, είτε διότι παρερμηνεύτηκαν κάποιες δηλώσεις. Όλοι πρέπει να πιστώνονται με καλές προθέσεις, πριν παρθούν μέτρα. Σημαντικό, επίσης, είναι να αναφέρουν άμεσα η μια πλευρά στην άλλη τυχόν απότομες αλλαγές στη συμπεριφορά ή στην επίδοση του παιδιού. Μπορεί το παιδί να χρειάζεται βοήθεια και στήριξη, αλλά να μην το εξωτερικεύει. Το μήνυμα που θα πρέπει να εκπέμπεται παντού είναι ενδιαφέρον και όχι αδιαφορία. Οι ρόλοι, οι δράσεις και οι συμπεριφορές που αναπτύσσουν οι γονείς όταν αλληλεπιδρούν με το σχολείο και τους εκπαιδευτικούς, συνθέτουν ένα κομμάτι μόνο της έννοιας και του περιεχομένου της γονεϊκής εμπλοκής.

Το σχολείο μεριμνά για την εκπαίδευση και αγωγή των παιδιών από την προσχολική ηλικία έως το τέλος της εφηβείας, καλλιεργεί στους μαθητές δεξιότητες και ικανότητες, προσφέρει γνώσεις, ενώ παράλληλα διαμορφώνει το γλωσσικό, γνωστικό, συναισθηματικό, κοινωνικό και ηθικό υπόβαθρο της προσωπικότητάς τους. Επίσης, το σχολείο ενημερώνει για αξίες, ιδανικά, ιδεολογίες, στάσεις ζωής, πεποιθήσεις και κοινωνικοποιεί τους μαθητές για την ομαλή ένταξή τους στο ευρύτερο περιβάλλον, στο οποίο θα ζήσουν αργότερα, για να μπορούν να συνεργάζονται αρμονικά με τους συνανθρώπους τους. Η προσφορά της οικογένειας είναι επίσης πολύ σημαντική. Είναι το περιβάλλον στο οποίο ζει και μεγαλώνει το παιδί, έως ότου νιώσει ότι είναι βιολογικά, κοινωνικά, ψυχολογικά και οικονομικά έτοιμο να απλώσει τα φτερά του, να απογαλακτιστεί, να ανοίξει τους δικούς του ορίζοντες της ανεξαρτησίας και δημιουργίας.

3.2. Επικοινωνία μαθητών – γονέων – εκπαιδευτικών

Η σχέση σχολείου και οικογένειας αποτελεί ένα πεδίο πλούσιου διαλόγου, γιατί έχει συνδεθεί με τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, την προαγωγή των ακαδημαϊκών, κυρίως, επιτευγμάτων των παιδιών και γενικότερα την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας τόσο της οικογένειας όσο και του σχολείου ως φορέων εκπαίδευσης και κοινωνικοποίησης (Adams, Forsyth, & Mitchell, 2009. Schecter & Sherri, 2008). Τόσο η οικογένεια όσο και το σχολείο είναι φορείς ολόκληρης της κοινότητας, οι οποίοι αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, προκειμένου να επιτευχθεί η πρόοδος και η ολόπλευρη ανάπτυξη των μαθητών. Η γονεϊκή εμπλοκή αναφέρεται στη συμμετοχή του γονέα στην εκπαιδευτική διαδικασία του παιδιού του στο σπίτι και στο σχολείο και αφορά τη συμπεριφορά του γονέα, τις στάσεις, τις πεποιθήσεις και τις προσδοκίες του σχετικά την εκπαίδευση και το μέλλον του παιδιού του και δε σχετίζεται απαραίτητα με τη στάση, που τηρεί το σχολείο (Κιρκιγιάννη, 2008:13-14). Η ανάγκη για επικοινωνία μεταξύ σχολείου και οικογένειας προκύπτει καταρχάς από τη συνταγματική θεμελίωση του γονικού

δικαιώματος που δημιουργείται από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 9 (παράγραφος 1, εδάφιο 2) και 21 (παράγραφος 1) του Συντάγματος του 1975/1986/2001. Στο άρθρο 9 περιλαμβάνεται ότι «η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη» και στο άρθρο 21 ότι «η οικογένεια..., καθώς και ο γάμος, η μητρότητα και η παιδική ηλικία τελούν υπό την προστασία του κράτους». Ο συνδυασμός των δύο αυτών διατάξεων παρέχει το αναγκαίο κανονιστικό θεμέλιο στην ελευθερία των γονέων για ανατροφή και μόρφωση των παιδιών τους στο πλαίσιο της οικογενειακής ζωής.

Οι γονείς έχουν μορφωτικό δικαίωμα έναντι κάθε άλλου φορέα παιδαγωγικής αρμοδιότητας. Ο συνδυασμός αυτός καθιερώνει, όμως, και την υποχρέωση του κράτους για τη λήψη θετικών μέτρων, που να συμπληρώνουν και να βελτιώνουν τον χαρακτήρα της οικογενειακής ζωής. Οι συνταγματικές βάσεις των γονέων και του κράτους προσβλέπουν στην αναγκαία συνάντησή τους στο σχολικό χώρο. Αυτό που θα πρέπει να επιδιώκεται για το καλό των παιδιών είναι η αρμονική συνύπαρξη της γονικής και της κρατικής αρμοδιότητας τόσο στις εξωτερικές όσο και στις εσωτερικές υποθέσεις του σχολείου (Μιχόπουλος, 2002:96-103). Η αναγκαιότητα της επικοινωνίας σχολείου και οικογένειας αναδεικνύεται διεθνώς και αναφέρεται και στην αποτελεσματικότητα και τη βελτίωση των ίδιων των σχολικών μονάδων. Πολλοί εκπαιδευτικοί υποδεικνύουν ότι κατά το σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής χρειάζεται να τύχει απόλυτης προτεραιότητας η ενίσχυση της εμπλοκής της οικογένειας στις διαδικασίες του σχολείου. Επίσης, επισημαίνεται ότι το σχολείο μπορεί να επηρεάσει τη συμπεριφορά και τη δράση των οικογενειών των μαθητών, ώστε να υποστηριχθούν καλύτερα οι διαδικασίες μάθησης και κοινωνικοποίησης στο πλαίσιο της τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης. Η αναγκαιότητα για ουσιαστική επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας έχει ως στόχο την γνωστική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των μαθητών. Τονίζεται η ανάγκη για συνδυασμένη συνεργατική δράση σχολείου και οικογένειας, που να βασίζεται σε σχέσεις εμπιστοσύνης και αλληλοϋποστήριξης, με σκοπό τη δημιουργία κοινωνικών δικτύων αλληλεπίδρασης. Όταν το σχολείο παίρνει την πρωτοβουλία να επικοινωνεί αποτελεσματικά με την οικογένεια, τότε προκύπτουν μόνο θετικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα, όταν οι εκπαιδευτικοί διατηρούν υψηλά επίπεδα επικοινωνίας με τα μέλη της οικογένειας, εκτιμούν ότι διδάσκουν αποτελεσματικότερα.

Οι γονείς βρίσκουν τους εκπαιδευτικούς αυτούς πιο αποτελεσματικούς, αποκτούν οι ίδιοι μεγαλύτερη πεποίθηση ότι μπορούν να επηρεάζουν τα παιδιά τους και αυξάνουν το βαθμό εμπλοκής τους στη σχολική εκπαίδευση. Τα παιδιά αποκτούν περισσότερα κίνητρα για μάθηση και εκτιμούν ότι η ακαδημαϊκή τους ικανότητα και τα ενδιαφέροντά τους σχετίζονται ισχυρά με την εμπλοκή των γονέων τους (Christenson & Sheridan, ό.π.:117). Από την πλευρά των μαθητών, η εμπλοκή των γονέων τους στη σχολική τους εκπαίδευση αποτελεί σημαντική ένδειξη για την

πρόβλεψη της επιτυχίας τους, βοηθά στην αντιμετώπιση της σχολικής διαρροής και στην πρόληψη των δυσκολιών προσαρμογής τους, βελτιώνει τις σχολικές τους επιδόσεις, την αυτό-εικόνα τους, την αυτοεκτίμησή τους, τη συμπεριφορά τους, τις προσδοκίες τους, το βαθμό συμμετοχής τους στην τάξη, την ευθύνη τους απέναντι στη μάθηση, την προσπάθειά τους για ολοκλήρωση των σχολικών εργασιών στο σπίτι, τις κοινωνικές και συναισθηματικές τους δεξιότητες και τη στάση τους απέναντι στο σχολείο. Οι ίδιοι οι γονείς, μέσα από την εμπλοκή τους, βελτιώνουν τις σχέσεις τους με τα παιδιά τους και τη δυνατότητά τους να τα βοηθούν με τη σχολική εργασία στο σπίτι, εκτιμούν την εργασία και την αποτελεσματικότητα του δασκάλου και αισθάνονται ικανοποίηση. Τέλος, οι εκπαιδευτικοί κατανοούν καλύτερα τις ανάγκες των μαθητών, υποστηρίζουν αποτελεσματικότερα το έργο τους, βελτιώνουν τις θεωρητικές και πρακτικές τους προσεγγίσεις και τα μεθοδολογικά τους εργαλεία (Christenson & Sheridan, 50-52, Μυλωνάκου - Κεκέ, 2006). Η εμπλοκή των γονέων δεν πρέπει να είναι υπερβολική, ώστε να προκαλεί συναισθηματική 'ασφυξία' στο παιδί (Γεωργίου, 2000:79-86, 143-145 & 2005:172-175), αλλά η οικογένεια και το σχολείο χρειάζεται να λειτουργούν συμπληρωματικά και συντονισμένα, να επικοινωνούν και να χρησιμοποιούν κοινή γλώσσα, να έχουν κοινό προσανατολισμό και να μεταφέρουν κοινά μηνύματα στα παιδιά. Η επικοινωνιακή επικοινωνία σχολείου και οικογένειας είναι αναγκαία, διότι επηρεάζει θετικά όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές, και βελτιώνει τη μεταξύ τους συνεργασία, αλλά κυρίως επειδή αποβαίνει προς όφελος των παιδιών (Κιρκιγιάννη, 2008:35).

Μορφές επικοινωνίας σχολείου-οικογένειας

Υπάρχουν διάφορες μορφές με τις οποίες μπορούν να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν τα δυο υποσυστήματα, οικογένεια και σχολείο. Η πιο αποδεκτή κατηγοριοποίηση προτάθηκε από τον Epstein (1995) και περιλαμβάνει τους εξής τύπους σχέσεων:

1. Επικοινωνία σχολείου-οικογένειας.

Αναφέρεται στη δημιουργία επικοινωνίας με διπλή κατεύθυνση, όπου από τη μια οι γονείς ενημερώνονται για τα σχολικά προγράμματα και την πρόοδο των παιδιών τους, ενώ από την άλλη το σχολείο ενημερώνεται για τις συνθήκες που επικρατούν στο σπίτι και επηρεάζουν για τη μάθηση του παιδιού.

2. Εθελοντική βοήθεια των γονιών στο σχολείο.

Γίνεται αναφορά στην εθελοντική προσφορά υπηρεσιών από τους γονείς σε δραστηριότητες του σχολείου κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, είτε ευκαιριακά (π.χ. συγκεκριμένες, σχολικές εκδηλώσεις), είτε πιο συστηματικά (π.χ. προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης).

3. Βοήθεια του σχολείου στο σπίτι.

Η οικογένεια δημιουργεί ένα υποστηρικτικό περιβάλλον, όπου διευκολύνεται η μάθηση. Το σχολείο μπορεί να βοηθήσει με ιδέες προς αυτή την κατεύθυνση, αν οι γονείς αδυνατούν να το κάνουν μόνοι.

4. Βοήθεια στις κατ' οίκον εργασίες του παιδιού.

Σε συνεργασία με τον δάσκαλο οι γονείς μπορούν να προσφέρουν πρόσθετη βοήθεια στο σπίτι, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο.

5. Συμμετοχή σε θέματα διοίκησης του σχολείου.

Οι γονείς μετέχουν ενεργά στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που σχετίζονται με την καθημερινότητα των παιδιών τους σχολικό πλαίσιο.

6. Συνεργασία σχολείου-οικογένειας-κοινότητας

Στο συγκεκριμένο τύπο καταβάλλεται προσπάθεια για τη χρησιμοποίηση πόρων και υπηρεσιών από την ευρύτερη κοινότητα για την κάλυψη σημαντικών αναγκών του σχολείου (π.χ. καθαριότητα, θέρμανση).

Αποτελεσματικοί τρόποι επικοινωνίας

Οι γονείς εκτιμούν και επαινούν τη συνεργασία τους με το σχολείο όταν:

- Το σχολείο ανταποκρίνεται αμέσως στα αιτήματα των γονέων.
- Οι γονείς λαμβάνουν σε τακτική βάση ένα ενημερωτικό δελτίο με τα νέα του σχολείου
- Η πληροφόρηση για την πρόοδο του παιδιού είναι σαφής και παρέχει την ευκαιρία για συνέχιση της ενημέρωσης των γονέων με συζήτηση.
- Εφαρμόζονται διάφοροι μέθοδοι επαφής με το σπίτι, όπως είναι το «τετράδιο επικοινωνίας με τους γονείς» και η τηλεφωνική επαφή.
- Ενθαρρύνεται και υποστηρίζεται η συμμετοχή των γονέων στην εκπαίδευση του παιδιού τους με δανειστικές βιβλιοθήκες, διαλέξεις, εργαστήρια κ.ά.

Από την πλευρά του σχολείου θα ήταν ωφέλιμο:

- Να ξεκινάει η σχολική χρονιά με μια συγκέντρωση γονέων και εκπαιδευτικών, με στόχο την ενημέρωση των γονέων σε θέματα που αφορούν για παράδειγμα, την πολιτική και τα σχέδια του σχολείου για την προστασία της υγείας των μαθητών, τον τρόπο επικοινωνίας με τους γονείς, τις σχολικές εκδρομές και πολιτιστικές εκδηλώσεις.
- Να δίνεται στους γονείς γραπτώς το ημερολόγιο βασικών γεγονότων και εκδηλώσεων της σχολικής χρονιάς.
- Να παρέχεται στους γονείς πληροφόρηση σχετικά με τις υπάρχουσες πηγές και υπηρεσίες που μπορούν να βοηθήσουν τους ίδιους και το παιδί τους.

- Να δίνεται η ευκαιρία στους γονείς να συζητήσουν τις δυσκολίες του παιδιού τους σε συναντήσεις χωριστές από τις προκαθορισμένες και να τους επιτρέπεται να υποστηρίζουν τις απόψεις τους.

Πλεονεκτήματα της συνεργασίας σχολείου – οικογένειας.

Η συνεργασία σχολείου-οικογένειας επιδρά θετικά:

- Στην ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών.
- Στη συμπεριφορά του μαθητή στο σχολείο.
- Στην αλλαγή απόψεων του μαθητή σχετικά με το σχολικό κλίμα.
- Στην αύξηση των κινήτρων για μάθηση.
- Στην καλλιέργεια υγιών, διαπροσωπικών σχέσεων.
- Στη βελτίωση της σχέσης γονιού-μαθητή.
- Στη βελτίωση της σχέσης εκπαιδευτικού-μαθητή.

Η συνεργασία των γονέων με το σχολείο παρουσιάζει τα εξής οφέλη για αυτούς:

- Συναναστρέφονται περισσότερο τα παιδιά τους.
- Έχουν την ευκαιρία να τα γνωρίσουν καλύτερα.
- Κατανοούν τις αδυναμίες και τις ικανότητες τους.
- Μαθαίνουν χρήσιμες τεχνικές αντιμετώπισης προβλημάτων.
- Βελτιώνουν την επικοινωνία τους με το παιδί τους.
- Ισχυροποιούν και ενθαρρύνουν τις προσπάθειες των παιδιών.
- Αξιολογούν πιο θετικά τους εκπαιδευτικούς.

Η συγκεκριμένη συνεργασία μπορεί να αποβεί ιδιαίτερα χρήσιμη και αποτελεσματική, καθώς δημιουργεί συνθήκες και για αύξηση της γονεϊκής εμπλοκής του γονέα, αλλά και για έγκαιρο εντοπισμό και παρέμβαση σε προβλήματα τα οποία μπορεί να συνδέονται είτε με τη μάθηση, είτε με τη συναισθηματική κατάσταση, είτε με τη συμπεριφορά του παιδιού. Η καλή σχέση σχολείου-οικογένειας μπορεί να επιτευχθεί αν διαμορφωθούν διάλογοι επιτυχημένης επικοινωνίας μεταξύ τους, άλλωστε τα παιδιά έχουν ανάγκη να βλέπουν τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς να συνεργάζονται για το δικό τους καλό και φαίνεται ότι τα πιο αποτελεσματικά προγράμματα είναι αυτά που περιλαμβάνουν τους γονείς στις διαδικασίες μάθησης των παιδιών τους. Η συνεργασία των δυο αυτών φορέων βοηθάει το παιδί να μαθαίνει καλύτερα, να προσαρμόζεται ευκολότερα και να αναπτύσσει θετική στάση για το σχολείο και τη μάθηση, αναπτύσσοντας με τον καλύτερο τρόπο σημαντικούς δείκτες για την υγιή ψυχοσυναισθηματική του ανάπτυξη.

Με ποιον τρόπο θα προσπαθούσατε να προσεγγίσετε τους γονείς των μαθητών σας; Ποια θεωρείτε ότι είναι η καταλληλότερη μορφή επικοινωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών και γονέων στο σύγχρονο σχολείο;

3.3. Ο ρόλος της σύγχρονης οικογένειας στη σημερινή σχολική πραγματικότητα.

Η σύγχρονη εποχή χαρακτηρίζεται από συνεχείς αλλαγές και ποικίλες μεταβολές και ανατροπές σε όλους τους τομείς. Τα κυριότερα μορφωτικά εφόδια που πρέπει να προσφέρει το σχολείο στον αυριανό πολίτη είναι: να μάθει πώς να μαθαίνει, να μάθει πώς να ενεργεί, πώς να λειτουργεί ως άτομο και ως μέλος της κοινωνίας. Η θέση των γονέων είναι καθοριστική, καθώς συντελεί αποφασιστικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των παιδιών. Από πολύ μικρή ηλικία η οικογένεια είναι η πρώτη φυσική και αναντικατάστατη πηγή μόρφωσης του παιδιού, ενώ οι γονείς συντελούν ουσιαστικά στο μεγάλωμα του παιδιού και στην κάλυψη των βασικών βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών του αναγκών. Οι μεγαλύτερες ανάγκες των παιδιών σήμερα είναι κυρίως ψυχολογικές και κοινωνικές, όπως η συναισθηματική ασφάλεια, η ενθάρρυνση, η αυτοπεποίθηση, η αισιοδοξία και η σωστή συμπεριφορά, που είναι ανάγκες απαραίτητες στην ανάπτυξη του παιδιού, καθώς το βοηθούν ουσιαστικά στη σωστή ανάπτυξη της προσωπικότητά του. Η οικογένεια, επομένως, παίζει τον καθοριστικό ρόλο σε αυτήν την ανάπτυξη, τόσο στον γνωστικό όσο και στον ψυχο-συναισθηματικό τομέα.

Φθάνοντας στη σχολική ηλικία το παιδί πρέπει να έχει μέσα του όλες τις αξίες και συμπεριφορές και συνεχίζοντας να τις βελτιώσει αλλά και να αποκτήσει όλες τις δεξιότητες και ικανότητες που προσφέρει το σχολικό περιβάλλον. Η κοινωνικοποίηση του παιδιού, ξεκινά, λοιπόν, από τη γέννησή του, διαπλάθεται στην οικογένειά του και συνεχίζει στο σχολείο, όπου εκεί θέτει τα αυριανά θεμέλιά

του. Οι γονείς πρέπει με υπομονή και επιμονή να παρακολουθούν κάθε προσπάθεια του παιδιού, να την επικροτούν, να την επιβραβεύουν ώστε να ελαχιστοποιήσουν τις αποτυχίες του και να μεγιστοποιήσουν τις επιτυχίες του. Αντίθετα όταν οι γονείς είναι αγχώδεις, υπερπροστατευτικοί, πειστικοί, υποτιμούν τότε τα απλά επιτεύγματα του παιδιού, ζητώντας πάντα κάτι καλύτερο, μεγιστοποιούν τις δυσκολίες και τις αποτυχίες του και αποθαρρύνουν κάθε δημιουργική του προσπάθεια αυξάνοντας έτσι το συναίσθημα κατωτερότητας στο παιδί, με αποτέλεσμα την κακή σχολική επίδοση. Η θετική ενέργεια που εκπέμπουν οι γονείς είναι τροφοδότης ζωής για το παιδί, αντιθέτως η αρνητική ενέργεια σίγουρα είναι το μέσο για αμφισβήτηση της ζωής στα μάτια του παιδιού. Ο χρόνος και η υπομονή των γονέων ανταμείβει αυτούς, βλέποντας την επίδοση του παιδιού τους.

Στα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού, οι ενισχύσεις των γονέων καθορίζουν αποκλειστικά τη μάθησή του, γιατί συνήθως η επιθυμητή συμπεριφορά του παιδιού ενισχύεται θετικά με την εκδήλωση της αγάπης των γονέων. Έχοντας το παιδί σαν πρότυπο συμπεριφοράς τους γονείς του οικειοποιείται ολόκληρο το σύστημα αξιών της οικογένειας. Οικειοποιείται τις φιλοδοξίες, τα ενδιαφέροντα, τις προσδοκίες, τον τρόπο αντιμετώπισης καταστάσεων καλών ή κακών, κερδίζοντας έτσι την αγάπη τους. Οι γονείς θα πρέπει να κατανοήσουν ότι το σχολείο μόνο του δεν μπορεί να παίξει κοινωνικοποιητικό ρόλο. Η οικογένεια και το σχολείο έχουν κοινές θέσεις και αξίες. Μόνο με τη συνεργασία μπορούν να δημιουργήσουν τα κατάλληλα συστήματα αξιών και να βελτιώσουν αισθητά την αποτελεσματικότητα της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ώστε να βοηθηθούν έτσι ουσιαστικά τα παιδιά τους. Ο ρόλος των γονέων στη σύγχρονη σχολική πραγματικότητα μπορεί να γίνει ουσιαστικός αρχικά με την ενεργητική τους συμμετοχή στο σχολείο, μέσα από συχνές συναντήσεις γονέων και σχολείου, μέσα από τις οποίες μπορούν να δημιουργούνται κοινά συστήματα αξιών και γνώσεων, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα του σχολείου. Επίσης, οι γονείς θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με τους εκπαιδευτικούς των παιδιών τους και σαφώς να ενημερώνονται τακτικά, ώστε να αντιμετωπίζουν κάθε είδους πρόβλημα, ψυχολογικό ή γνωστικό.

Γιατί είναι σημαντική η συμμετοχή των γονιών;

- Η σχέση σχολείου – γονιών διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εκπαιδευτική διαδικασία και επηρεάζεται κατά τρόπο καθοριστικό τόσο από τα χαρακτηριστικά του εκπαιδευτικού όσο και από τα χαρακτηριστικά του γονέα.
- Διαχρονικές έρευνες έχουν διαπιστώσει τη σχέση μεταξύ αυξημένου επιπέδου γονεϊκής συμμετοχής και μεγαλύτερης σχολικής επιτυχίας των παιδιών.

- Η συμμετοχή των γονέων έχει συνδεθεί, επίσης, με τη γλωσσική ανάπτυξη και με την ομαλή κοινωνικοποίηση των παιδιών.
- Η ανάγκη συμμετοχής των γονέων σε συνεργατική σχέση με το σχολείο γίνεται επιτακτικότερη στις μέρες μας λόγω της πολυπλοκότητας των διαπροσωπικών σχέσεων που καλούνται τα σημερινά παιδιά να διαχειριστούν.

Η οικογένεια πρέπει να ενεργοποιεί τις πνευματικές αξίες, τις πολιτιστικές εσωτερικές αξίες, γεγονός που ξυπνά την πνευματική ζωή στο παιδί και διαμορφώνει μαζί με τις εσωτερικές δυνάμεις τον χαρακτήρα του παιδιού.

Πρέπει, λοιπόν, η οικογένεια:

- ❖ Να είναι αποτελεσματική στη διαχείριση των οικογενειακών θεμάτων με ηρεμία και υπομονή.
- ❖ Να έχει ξεκάθαρους ρόλους και υποχρεώσεις, ανάλογα με το φύλο.
- ❖ Να εφαρμόζει συνεπείς κανόνες συμπεριφοράς με σταθερότητα και αυστηρότητα χωρίς παρεκκλίσεις.
- ❖ Να εκδηλώνει έμπρακτα το ενδιαφέρον της για τις ανάγκες των μελών της, δίνοντας χρόνο και μεταδίδοντας θετικά στοιχεία.
- ❖ Να στηρίζεται στην αμοιβαία εμπιστοσύνη των μελών της.
- ❖ Να επικοινωνεί με διάλογο, χωρίς προκαταλήψεις.
- ❖ Να ενθαρρύνει τη συνεργασία, χωρίς ακρότητες.
- ❖ Να στηρίζεται στον αμοιβαίο σεβασμό μεταξύ των μελών.
- ❖ Να ενθαρρύνει τις μαθητικές δραστηριότητες των μελών, προτρέποντας αυτά πάντα στην σωστή επίδοσή τους.
- ❖ Να υπάρχει σωστός τρόπος επικοινωνίας μεταξύ των μελών, ώστε να διευκολύνεται ο διάλογος.
- ❖ Να αξιολογούν και να στηρίζουν κάθε ψυχική, σωματική ή πνευματική αλλαγή του παιδιού.
- ❖ Να δίνει τα σωστά πρότυπα συμπεριφοράς και κοινωνικότητας στο παιδί.
- ❖ Να αναλάβει πρωτοβουλίες και δράση και να έχει συνεργασία με άλλους γονείς, τόσο στο σχολείο όσο και έξω από αυτό.
- ❖ Να ενημερώνεται για κάθε κοινωνική αλλαγή και να μην έχει “παρωπίδες” σε κάποιες ιδέες.
- ❖ Να ενθαρρύνει κάθε εξωσχολική δραστηριότητα του παιδιού, όπως αθλητισμό, θέατρο κ.ά.
- ❖ Να παρακολουθεί από κοντά κάθε δραστηριότητα των φίλων του παιδιού και να συζητά μαζί του τις ενέργειες αυτών.

Ο ρόλος των γονέων στην σχολική επίδοση και την εκπαίδευση των παιδιών γενικότερα είναι πολύ σημαντικός και πολυδιάστατος. Οι έμμεσες επιδράσεις που ασκεί η γονεϊκή εμπλοκή στη σχολική επίδοση δείχνουν, ότι οι γονείς οι οποίοι

εμπλέκονται στη σχολική ζωή μεταδίδουν στα παιδιά τους την αίσθηση ότι τα ίδια είναι σημαντικά και έτσι τα παιδιά αυτά έχουν πιο αυξημένη αντίληψη επάρκειας και θεωρούν πως είναι τα ίδια υπεύθυνα για τη σχολική μάθηση. Οι γονείς αυτοί ενδέχεται να έχουν παιδιά με καλές σχολικές επιδόσεις για τον λόγο ότι η γονεϊκή εμπλοκή είναι το μέσο με το οποίο τα οφέλη του μορφωτικού επιπέδου του γονέα διοχετεύονται στο παιδί (Γεωργίου, 2000β). Η συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνία προστάζει τη συνεχή επανεξέταση, αναθεώρηση και αναπροσανατολισμό των σκοπών και των στόχων της εκπαίδευσης, επιτρέποντας τη συνεργασία μεταξύ γονέων και εκπαιδευτικών. Η ενθάρρυνση της εμπλοκής των γονέων σε μια υγιή σχέση με κέντρο το μαθητή θα πρέπει να επιζητείται από τους εκπαιδευτικούς και το σχολείο, διότι το όφελος θα είναι αμοιβαίο. Χρειάζεται οι γονείς να αντιληφθούν τη σημασία της εμπλοκής και της ενεργής συμμετοχής τους στη σχολική διαδικασία, ώστε να τη διεκδικήσουν για το καλό όλων των παιδιών τους του σχολείου και της εκπαίδευσης.

Δραστηριότητα 2

Πιστεύετε ότι η σύγχρονη οικογένεια εκπληρώνει σωστά το ρόλο της απέναντι στην εκπαιδευτική διαδικασία; Αιτιολογείστε την γνώμη σας!

Βιβλιογραφία

Adams, C., Forsyth, P., & Mitchell, R. (2009). The formation of parent-school trust: A multilevel analysis. *Educational Administration Quarterly*, 45(1), 4-33.

Bakker, J., & Denessen, E. (2007). The concept of parent involvement. Some theoretical and empirical considerations. *International Journal about Parents in Education*, 1, 188-199.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development*. Cambridge, Harvard University Press.

Bruneau, B., Ruttan, D., & Dunlap, K. (1995). Communication between teachers and parents: Developing partnerships. *Reading & Writing Quarterly*, 11(3), 257-266.

Chrispeels, J. (1996). Effective schools and home-school-community partnership roles: A framework for parent involvement. *School Effectiveness and School Improvement*, 7(4), 297-323.

Driessen, G., Smit, F., & Slegers, P., (2005). Parental involvement and educational achievement. *British Educational Research Journal*, 31(4), 509-532.

Epstein J. L. (1986) *Parents reactions to teacher practices of parent involvement*. *The Elementary School Journal*, 86(3), 277-294).

Epstein, 1992, Hoover-Dempsey & Sandler 1997, Γεωργίου, 2000, Μυλωνάκου & Κεκές 2005 κ.ά

Epstein, J. L. (2001). *School, family and community partnership*. Boulder, CO: Westview.

Epstein, J. L. (1995). School-family-community partnerships: Caring for the children we share. *Phi Delta Kappan*, 76(9), 701-713.

Epstein, J., & Sanders, M. (2000). Connecting home, school and community. *New directions for social research*. In M. T. Hallinan (Ed.), *Handbook of the Sociology of Education*, (pp. 285-306). New York: Kluwer Academic/Plenum Publishers.

Epstein, J. L., & Sheldon, S. B. (2006). Moving forward: Ideas for research on school, family, and community partnerships. In C. F. Conrad & R. Serlin (Eds.), *SAGE handbook for research in education: Engaging ideas and enriching inquiry* (pp. 117-137). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Fan, X., & Chen, M. (2001). Parental involvement and students' academic achievement: A meta-analysis. *Educational Psychology Review*, 13(1), 1-22.

Garcia, D. (2004). Exploring connections between the construct of teacher efficacy and family involvement practices. Implications for urban teacher preparation. *Urban*

Getzels, J.W. (1978). The communities of education. *Teachers College Record*, 79, 659-682.

Greenwood, G. E., & Hickman, C. W. (1991). Research and practice in parent involvement: Implications for teacher education. *The Elementary School Journal*, 19(3), 281-287.

Grolnick, W., & Slowiaczek, M. (1994). Parents' involvement in children's schooling: A multidimensional conceptualization and motivational model. *Child Development*, 65, 237- 252.

Ho, E. (1995). Parental involvement: A comparison of different definitions and explanations. *Chinese University Education Journal*, 23(1), 39-68.

Jones, I., White, S., Aeby, V., & Benson, B. (1997). Attitudes of early childhood teachers toward family and community involvement. *Early Education & Development*, 8(2), 153- 168.

Koutrouba, K., Antonopoulou, E., Tsitsas G., & Zenakou, E. (2009). An investigation of Greek teachers' views on parental involvement in education. *School Psychology International*, 30(3), 311-328.

Penderi, E. (2011). Types of parental involvement in the Greek kindergarten. What do policy and research indicate? In E. Catarsi & J-P. Pourtois (Eds.), *Education familiale et services pour l'enfance. Acts de XIII Congrès Internationale de l'Association Internationale de Formation et de Recherche en Education Familiale (Premier Volume, pp. 202-206), Firenze, 17-19 Novembre.*

Αθανασούλα – Ρέππα Αναστασία, Η επικοινωνία στον εκπαιδευτικό οργανισμό, Πάτρα 1999.

Αθανασούλα – Ρέππα Αναστασία, Λήψη αποφάσεων στο χώρο της Εκπαίδευσης, Πάτρα, 1999.

Ανδρέου Απ., Παπακωνσταντίνου Γεώργ., Εξουσία και οργάνωση – διοίκηση του εκπαιδευτικού συστήματος, Αθήνα 1994.

Γεωργίου, Σ. (2000). *Σχέση σχολείου-οικογένειας και ανάπτυξη του παιδιού*. Αθήνα:Ελληνικά γράμματα, Christenson, S., & Sheridan, S. (2001). *Schools and families: Creating Essential Connections for Learning*. New York: The Guilford Press.

Γεωργίου, Σ. (1993). Ο ρόλος της οικογένειας στη σχολική επίδοση. *Παιδαγωγική Επιθεώρηση*, 19, 347-360.

Γώγου-Κρητικού, Λ. (1994). Κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Κοινωνικές αναπαραστάσεις. Τι λένε οι εκπαιδευτικοί για τους γονείς; Αθήνα: Πορεία

Δράκος, Γ. (2002). *Σύγχρονα Θέματα της Ειδικής Παιδαγωγικής: Προβληματισμοί, Αναζητήσεις και προοπτικές*. Αθήνα: Ατραπός

Εμβαλωτής, & Α. Ευκλείδη (Επιμ.), *Σχολείο και Οικογένεια* (Τόμος 6, σελ. 35-68).

Ζαβλανός Μ., *Η ολική ποιότητα στην Εκπαίδευση*, Αθήνα 2003.

Καζαμιάς Α. – Κασσωτάκης Μ., *Ελληνική Εκπαίδευση: Προοπτικές Ανασυγκρότησης και Εκσυγχρονισμού*, Αθήνα 1995.

Μανωλίτσης, Γ. (2004). Η εμπλοκή των γονέων στην προσχολική αγωγή. Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, 10(38), 121-145.

Ματσαγγούρας, Η. (2008). Σχέσεις σχολείου και οικογένειας: Εναλλακτικές θεωρήσεις του περιεχομένου και του πλαισίου των σχέσεων. Στο Α. Μπρούζος, Π. Μισαηλίδη, Α.

Ματσαγγούρας, Η., & Βέρδης, Α. (2003). Γονείς, εταίροι στην εκπαίδευση: Απόψεις Ελλήνων γονέων υπό τη σύγχρονη προβληματική. Επιστημονικό Βήμα, 2, 5-23.

Μαυρογιώργος Γ., *Η εκπαιδευτική μονάδα ως φορέας διαμόρφωσης και άσκησης εκπαιδευτικής πολιτικής*, Πάτρα 1999.

Μιχόπουλος, Α (2002). *Εκπαιδευτικό Δίκαιο*. Αθήνα.

Μπόνια, Α. Μπρούζος, Α., & Κοσσυβάκη, Φ. (2008). Αντιλήψεις και στάση των εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης για τους παράγοντες που δυσχεραίνουν τη γονεϊκή εμπλοκή στο σχολείο.

Μπρούζος Ανδρέας, *Συνεργασία σχολείου – οικογένειας, προβλήματα και δυνατότητες ανάπτυξης*, Ιωάννινα 2002.

Μπρούζος, Α. (2003). Συνεργασία σχολείου-γονέων από τη σκοπιά των εκπαιδευτικών. Επιθεώρηση Συμβουλευτικής-Προσανατολισμού, 64-65 (Μάρ.-Ιούν.), 68-86.

Μπρούζος, Α. (2002). Η συνεργασία σχολείου-οικογένειας: Προβλήματα και δυνατότητες ανάπτυξής της. Επιστημονική Επετηρίδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, 15, 97-135.

Μυλωνάκου-Κεκέ, Η. (2006). *Σύγχρονες Θεωρητικές Προσεγγίσεις στην Επικοινωνία Σχολείου, Οικογένειας και Κοινότητας*. Αθήνα: Ατραπός.

Πεντέρη, Ε. (2012). Σύνδεση οικογένειας και νηπιαγωγείου: Διερεύνηση της γονικής εμπλοκής και των παραγόντων που την επηρεάζουν. Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή. Αλεξανδρούπολη: Τ.Ε.Ε.Π.Η.- ΔΠΘ.

Πετρογιάννης, Κ. (2010). Η οικοσυστημική προσέγγιση στη μελέτη της ανθρώπινης

Πνευματικός, Δ., Παπακανάκης, Π., & Γάκη, Ε. (2008). Γονεϊκή εμπλοκή στην εκπαίδευση των παιδιών: Διερεύνηση των πεποιθήσεων των γονέων. Στο Α. Μπρούζος, Π.

Πούλου, Μ., & Ματσαγγούρας, Η. (2008). Αντιλήψεις υποψηφίων και εν ενεργεία εκπαιδευτικών για τη σχέση σχολείου-οικογένειας. Σύγχρονη Κοινωνία, Εκπαίδευση, και Ψυχική Υγεία, 1, 23-53.

Σαίτης Χ., Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης, Αθήνα 2000.